Eduskunnan ympäristövaliokunta
Eduskunnan talousvaliokunta

Viite: U 60/2026 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi (päästökauppadirektiivin ja markkinavakausvarantopäätöksen muuttaminen)

Lausunto valtioneuvoston kirjelmästä koskien päästökauppadirektiivin ja markkinavakausvarantopäätöksen muuttamista

Energiateollisuus ry (ET) kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston kirjelmästä, joka koskee komission ehdotuksia päästökauppadirektiivin ja markkinavakausvarantopäätöksen sekä meriliikenteen MRV- ja FuelEU Maritime -asetusten muuttamisesta.

EU:n päästökauppajärjestelmä on ilmastopolitiikan keskeinen markkinaehtoinen, teknologianeutraali ja kustannustehokas ohjauskeino. Sen uskottavuus perustuu ennakoitavaan päästövähennyspolkuun, pienenevään päästöoikeuksien määrään ja investointeja ohjaavaan hiilidioksidihintaan. Kannatamme Suomen kantaa kunnianhimoisen päästökaupan puolesta. Lähtökohtaisesti päästökauppasektorille kohdennettavien päästövähennysten saavuttamisessa ei tulisi käyttää kansainvälisiä ilmastoyksiköitä, eikä vähennyskertoimen asetannassa 2030-luvun loppupuolelle tulisi ottaa niiden käyttöä oletettuna. Pidämme kuitenkin tärkeänä, että **vähennyskertoimen taso / tasot** määritetään nyt tehtävässä uudistuksessa koko 2030-luvulle, eikä niihin liittyvää poliittista keskustelua avata uudelleen 2030-luvun puolella.

Ehdotamme poistettavaksi Suomen kannasta virkkeen *”Käyttö voitaisiin ottaa huomioon vähennyskertoimessa siinä tapauksessa, että komission raportin perusteella laatuvaatimukset täyttäviä ja päästövähennysten kustannustehokkuutta vahvistavia kansainvälisiä yksiköitä olisi hankittavissa.”*

Mikäli poliittisessa prosessissa päädytään huomioimaan kansainvälisiä yksiköitä myös päästökauppasektorin tavoitteiden saavuttamisessa, tulee niiden täyttää vähintään samat laatuvaatimukset kuin EU-alueella toteutettavien pysyvien poistojen. **Kansainvälisten yksiköiden** käytön ei pidä vaikuttaa vähennyskertoimen tasoon, vaan ne tulisi hyödyntää vaikkapa markkinavakausmekanismin kautta. Mahdolliset päästökauppasektorille kohdennettavat kansainväliset yksiköt tulisi hankkia keskitetysti, eikä niiden hankintaa päästökauppasektorin velvoitteiden täyttämiseksi tule avata yksittäisille yrityksille.

Toivotamme tervetulleeksi voimakkaan tuen **pysyvien kotimaisten poistojen** huomioimiselle päästökaupassa ja kannatuksen siirtymiselle komission hallinnoimasta osto-ohjelmasta kohti markkinaehtoisempaa mallia. Komissio esittää, että osto-ohjelmasta ja markkinaehtoisemman toimintamallin mahdollisuuksista tehtäisiin arviointi vuoden 2034 loppuun. Tämä on tarpeettoman myöhäinen ajankohta, ja Suomen kannassa voisi kannattaa varhaisempaa arviointia. Pidämme tärkeänä, että myös pysyvästi rakennusmateriaaleihin sidottu hiilidioksidi tulisi huomioiduksia ja lisäksi myös biohiili. Biogeenisen hiilidioksidin talteenoton, hyötykäytön ja varastoinnin edistäminen

Energiateollisuus ry
Eteläranta 10, 00130 Helsinki
www.energia.fi

ovat Suomen ja Euroopan ilmastotavoitteiden kustannustehokkaan saavuttamisen kannalta tärkeää. Mielestämme komission tulisi sitoutua hankkimaan 250 Mt pysyviä poistoja Euroopasta 2030-luvun aikana riippumatta siitä, miten paljon toimijat hyödyntävät pysyviä poistoja omien velvoitteidensa kattamiseen. Tämä antaisi tärkeän signaalin CCUS-investoinneille. Kannatamme Suomen kantaa, ettei väliaikaisia hiilenpoistoja (hiiliviljely) ole tarkoituksenmukaista sisällyttää EU:n päästökauppaan hiilenpoistoyksiköinä. Luonnonnielut tulet säilyttää osana maankäyttösektorin toimia.

Ilmaisjaon tulee jatkossakin perustua parhaiden laitosten päästöintensiteetin pohjalta muodostettuihin viitearvoihin. Mahdollinen **ilmaisjaon ehdollisuus** tulisi toteuttaa hallinnollisesti mahdollisimman kevyesti ja sen täyttämisen perustua konsernitason vähähiilisyys / Invest in EU -suunnitelmiin laitoskohtaisen kohdentamisen sijaan.

Suomen kannan tavoin kannatamme esitettyjä **päästökaupan laajennuksia** kattamaan jatkossa myös ns. ’95’-laitokset ja yhdyskuntajätteen polton sekä esitettyjä laajennuksia lento- ja meriliikenteessä. ’95’-laitosten palauttaminen päästökauppaan vahvistaisi tasapuolisia kilpailuolosuhteita, selkeyttäisi sääntelyä ja parantaisi suomalaisten yritysten saantoa päästökaupan ilmaisjaosta.

Suomen kantaluonnoksen mukaisesti kannatamme laajoja mahdollisuuksia käyttää **kansallisia päästökauppatuloja** ilmastotoimiin, painottaen päästökauppasektorin ilmastotoimia. Erityisen tärkeää on säilyttää CCUS-investoinnit ensisijaisten investointikohteiden joukossa.

Suomen kannan mukaisesti painotamme hankkeiden kilpailukykyisyyttä **EU:n rahastojen** rahoituspäätöksissä. Uusien investointien tulee voida kilpailla rahoituksesta tasavertaisesti jo toiminnassa olevien laitosten kanssa. Vähäpäästöisen edullisen sähkön saatavuus tulee enenevästi olemaan investointien sijoittumista ohjaava tekijä. EU:n rahastojen ei tule soveltaa kriteerejä, joilla tätä investointien sijoittumista ohjaavaa tekijää heikennettäisiin ja vähäpäästöisyysinvestointeja ohjattaisiin kalliimman ja korkeamman päästöintensiteetin sähkön alueille.

Kannatamme valtioneuvoston lähtökohtaa, että meri- ja lentoliikennettä tulisi kohdella yhdenmukaisesti **kestävien polttoaineiden hankinnan tukitasojen** osalta. Erityishuomio tulisi kohdentaa vähähiilisten lentopolttoaineiden hankinnan mahdollisuuteen saada tukea. Komissio esittää, että vetypohjaisten lentopolttoaineiden osalta tuki rajattaisiin ns. RFNBO-polttoaineisiin, mikä jättäisi ydinvoimasähköllä tuotetun vedyn tukiohjelman ulkopuolelle.,

Lisätiedot:
Petteri Haveri (petteri.haveri@energia.fi, 050 5711554)